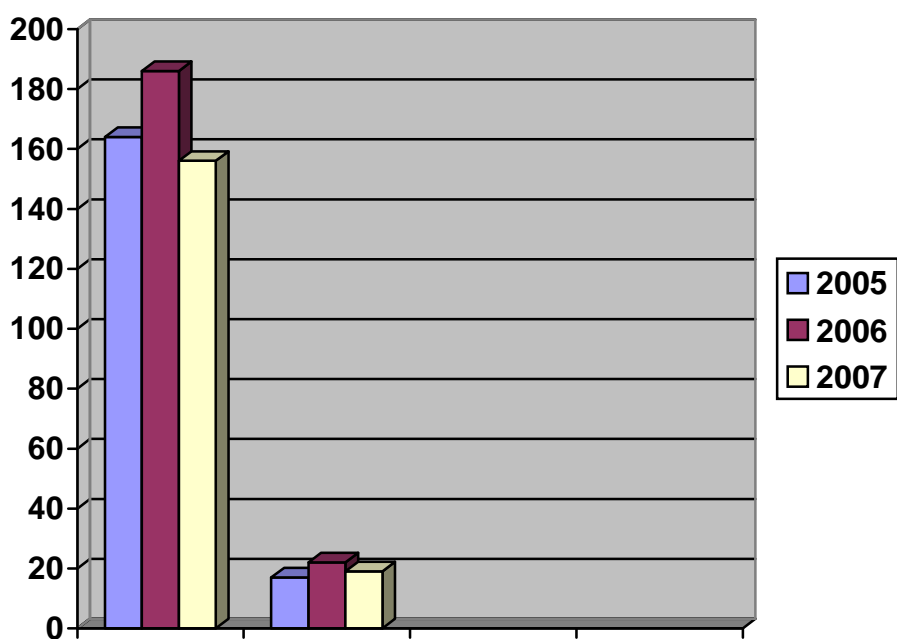


**Tab. nr. 18 Dzieci niepełnosprawne w rodzinach zastępczych w latach 2005 – I-VI 2007**

| l.p. | Lata | Liczba dzieci w rodzinach zastępczych | W tym liczba dzieci niepełnosprawnych w rodzinach zastępczych | %            |
|------|------|---------------------------------------|---|--------------|
|      | 1    | 2                                     | 3   | 4            |
| 1.   | 2005 | <b>164</b>                            | <b>17</b>   | <b>10,36</b> |
| 2.   | 2006 | <b>186</b>                            | <b>22</b>   | <b>11.82</b> |
| 3.   | 2007 | <b>156</b>                            | <b>19</b>   | <b>12,17</b> |

**Wykr. Nr. 5 Liczba dzieci w rodzinach zastępczych 2005 – 2007**



### 3.OPIEKA INSTYTUCJONALNA

Opieka instytucjonalna jest instytucją polityki społecznej państwa i ingeruje wtedy, gdy osoba lub rodzina nie jest w stanie własnymi siłami przezwyciężyć swoich trudnych sytuacji życiowych. Celem pomocy instytucjonalnej jest zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rolą tej formy opieki, w miarę możliwości, jest doprowadzać do życiowego uaktywnienia osoby korzystającej ze świadczeń, a także jej integracji ze środowiskiem społecznym

W ostatnim okresie w opiece instytucjonalnej zaznaczyły się następujące tendencje:

- Zmniejszenie liczby ośrodków stałego pobytu oraz liczby dzieci w nich umieszczonych
- Zmiany populacji dzieci i młodzieży umieszczanych poza domem
- Tendencja do tworzenia niewielkich form
- Potrzeba usystematyzowanego podejścia
- Potrzeba kontroli jakości
- Wzrastające zróżnicowanie form pomocy

Te wyżej wymienione zasady są realizowane przez Powiat Giżycki. Przykładem tego są formy wsparcia dziennego dla podopiecznych oraz stopniowe przechodzenie z instytucjonalnych do rodzinnych form opieki, przede wszystkim jeśli chodzi o dzieci. Ważnym elementem jest pozostawienie jak najdłużej osoby potrzebującej wsparcia w środowisku poprzez udzielanie jej pomocy w formie środowiskowej, aktywizując ją w miarę możliwości. Te tendencje ilustruje tab. nr. 19

**Tab. nr. 19 Ilustrująca liczbę placówek pomocy społecznej istniejących lub powstałych od 1999r. w Powiecie Giżyckim oraz liczbę podopiecznych stan na VI 2007r.**

| L.p. | Nazwa placówki prowadzonej przez powiat | Nazwa placówki, którą powiat zlecił do prowadzenia przez organizacje pozarządowe       | Liczba podopiecznych |
|------|---|--|----------------------|
|      | 1                                       | 2  | 3                    |
| 1.   | Dom Pomocy Społecznej w Giżycku         | X  | 131                  |
| 2.   | Środowiskowy Dom Samopomocy w Giżycku   | X  | 30                   |
| 3.   | Zakład Aktywności Zawodowej w Giżycku   | X  | 40                   |
| 4.   | X                                       | <b>Dom Św. Faustyny – placówka socjalizacyjna w Giżycku – Caritas Diecezji Ełckiej</b> | <b>44</b>            |
| 5.   | x                                       | Warsztat Terapii Zajęciowej w Rynie – RYSIPON „Dar Serca”                              | 40                   |

|                                  |          |   |            |
|----------------------------------|----------|---|------------|
| 6.                               | x        | Warsztat Terapii Zajęciowej w Siedliskach – Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym koło w Giżycku | 30         |
| 7.                               | X        | Placówka Rodzinna w Zelkach „Trzy Świerki”  | 8          |
| <b>R<br/>A<br/>Z<br/>E<br/>M</b> | <b>7</b> |   | <b>323</b> |

W przypadku dzieci placówki opieki instytucjonalnej zapewniają całodobową opiekę i wychowanie dzieciom, których rodzice trwale lub okresowo nie mogą, nie potrafią lub nie chcą stworzyć właściwych warunków życia i rozwoju. Obejmują one opieką wychowawczą dzieci i młodzież do 18 roku życia, a w przypadku kontynuowania nauki – do 25 roku życia. Podstawowym celem opieki instytucjonalnej jest podjęcie wysiłków by dziecko nie zostało tam na stałe, by jak najszybciej wróciło do rodziców lub trafiło do rodziny zastępczej, bądź adopcyjnej.

**Tab. Nr. 20 ilustrująca liczbę podopiecznych skierowanych do placówek, w okresie od 2005 do I-VI 2007r.**

| Forma Opieki<br>Instytucjonalnej      | Liczba osób<br>skierowanych w danym roku |           |                |
|---------------------------------------|--|-----------|----------------|
|                                       | 2005                                     | 2006      | 2007<br>I - VI |
| Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy | 47                                       | 38        | 29             |
| Zakład Poprawczy                      | x  | x         | x              |
| MOW                                   | 3  | 9         | 6              |
| Placówki Socjalizacyjne               | 10                                       | 12        | 12             |
| Placówki Interwencyjne                | 28                                       | 17        | 2              |
| <b>Razem</b>                          | <b>88</b>                                | <b>76</b> | <b>49</b>      |

**Tab. nr. 21 Liczba dzieci, które opuściły Dom Dziecka i Rodzinne Domy Dziecka w latach 2005 – I-VI 2007 z uwzględnieniem ich losów.**

| <b>L.p.</b> | <b>Przyczyny opuszczenia rodziny zastępczej</b> | <b>Liczba dzieci, które opuściły Dom Dziecka i Rodzinne Domy Dziecka w latach 2005 – I-VI 2007</b> |
|-------------|---|--|
|             | <b>1</b>  | <b>2</b>   |
| <b>1.</b>   | Wróciły do domu rodzinnego                      | <b>10</b>  |
| <b>2.</b>   | Umieszczone w rodzinach zastępczych             | <b>21</b>  |
| <b>3.</b>   | Trafiły do rodzin adopcyjnych                   | <b>0</b>   |
| <b>4.</b>   | Usamodzieliły się całkowicie                    | <b>6</b>   |
| <b>5.</b>   | Razem   | <b>37</b>  |

**Tab. nr. 22 Dzieci niepełnosprawne w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2005 – I-VI 2007**

| <b>I.p.</b> | <b>Lata</b>  | <b>Dzieci niepełnosprawne w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w Powiecie Giżyckim</b> | <b>Dzieci niepełnosprawne w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w innych powiatach</b> | <b>Razem</b> |
|-------------|--------------|---|--|--------------|
|             | <b>1</b>     | <b>2</b>  | <b>3</b>   |              |
| 1.          | 2005         | <b>3</b>  | <b>17</b>  | <b>20</b>    |
| 2.          | 2006         | <b>3</b>  | <b>22</b>  | <b>25</b>    |
| 3.          | 2007         | <b>1</b>  | <b>19</b>  | <b>20</b>    |
| 4.          | <b>Razem</b> | <b>7</b>  | <b>58</b>  | <b>65</b>    |

W poszukiwaniu alternatyw opieki instytucjonalnej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku podjęło działania zmierzające do zwiększenia liczby rodzin zastępczych. Ich głównym celem jest zapobieganie umieszczania dzieci w opiece instytucjonalnej. W programy interwencyjne zaangażowani są zarówno dziecko, rodzice, jak i szkoła. Celem podejmowanych działań jest pomoc młodym ludziom zagrożonym umieszczeniem w takiej placówce. Najnowszym naszym wyzwaniem w tym zakresie jest tworzenie programów pomocy w utrzymaniu rodziny np.:

1. programy wspierania rodziny – są to lokalne dostępne programy wspierania rodziców w ich rolach. Nie mogą narzucać warunków uczestnictwa wykluczając niektórych rodziców, powinny też unikać stygmatyzacji. Najważniejszym celem jest podstawowa profilaktyka.

2. programy działające w oparciu o rodzinę – programy te oferują różnorodne usługi rodzinom przeżywającym trudności. Pomoc ma zawsze miejsce w domu klienta i służy m.in. rodzinom wychowującym dzieci upośledzone umysłowo. W zależności od wieku dziecka, pomoc ta może skupiać się na określonych aspektach jego rozwoju takich jak komunikacja, samodzielne wykonywanie niektórych czynności, a także współdziałania w codziennym toku zajęć rodziny.

3. intensywna pomoc w utrzymaniu rodziny – programy te stworzone zostały z myślą o rodzinach w sytuacji kryzysu, kiedy zachodzi konieczność umieszczenia dziecka poza domem lub gdy rozważany jest jego powrót do rodziny. Programy intensywnej pomocy opierają się na takich samych założeniach jak inne programy pracy w rodzinie.

#### 4. USAMODZIELNIENIA WYCHOWANKÓW

Przygotowanie wychowanków do życia w społeczeństwie stanowiło w przeszłości i stanowi nadal podstawowy obowiązek opieki instytucjonalnej i rodzinnej. Jest to zadanie docelowe, na którego wykonanie składa się szereg zadań szczegółowych, które w sumie tworzą całokształt pracy opiekuńczo-wychowawczej. Ma ono charakter długofalowy. Stanowi jeden z najbardziej istotnych sprawdzianów sprawności opieki wychowawczej. Podstawowym celem procesu usamodzielnienia jest integracja wychowanków ze środowiskiem i przygotowanie do samodzielnego życia. Wychowanek jest aktywnym podmiotem tego procesu. To on podejmuje decyzje i współtworzy plan usamodzielnienia wraz z terminami ich realizacji i wskazuje opiekuna usamodzielnienia, a inne osoby włączone w ten proces pełnią tylko funkcje doradcze.

Program usamodzielnienia określa:

- współdziałanie i wspieranie osoby usamodzielnianej w kontaktach z rodziną i środowiskiem
- wykształcenie zgodne z możliwościami i chęciami osoby usamodzielnianej
- pomoc w uzyskaniu przysługujących świadczeń
- formy zdobycia kwalifikacji zawodowych
- pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych (umożliwienie zamieszkania w mieszkaniu chronionym, całkowite lub częściowe pokrycie kosztów wynajmu mieszkania, )
- pomoc w ustaleniu uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego
- podjęcie zatrudnienia
- umożliwienie wychowankowi uczącemu się zamieszkanie w bursie lub internacie do czasu ukończenia nauki.

**Tab. nr. 23 Liczba dzieci, które opuściły rodziny zastępcze w latach 2005 – I-VI 2007 z uwzględnieniem ich losów.**

| L.p. | Przyczyny opuszczenia rodziny zastępczej       | Liczba dzieci, które opuściły rodziny zastępcze w latach 2005 – I-VI 2007 |
|------|--|---|
|      | 1  | 2   |
| 1.   | Wróciły do domu rodzinnego                     | 23  |
| 2.   | Umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej | 4   |
| 3    | Trafiły do rodzin adopcyjnych                  | 5   |
| 4    | <b>Usamodzielnili się całkowicie</b>           | <b>19</b>   |
| 5.   | Razem  | <b>51</b>   |

Taki program stanowi podstawę przyznawania świadczeń na usamodzielnienie – świadczeń pieniężnych (na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie), pomocy w formie rzeczowej na zagospodarowanie, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

**Tab. Nr. 24 ilustrująca liczbę podopiecznych z placówek kontynuujących naukę i usamodzielnionych w okresie od 2005 do I-VI 2007r.**

| <b>Forma Opieki</b>                          | <b>Liczba osób kontynuujących naukę</b> |             |                        | <b>Liczba Osób usamodzielnionych</b> |             |                        |
|--|---|-------------|------------------------|--------------------------------------|-------------|------------------------|
|  | <b>2005</b>                             | <b>2006</b> | <b>2007<br/>I - VI</b> | <b>2005</b>                          | <b>2006</b> | <b>2007<br/>I - VI</b> |
| <b>Instytucjonalnej</b>                      |   |             |                        |                                      |             |                        |
| <b>Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy</b> | x                                       | <b>1</b>    | <b>1</b>               | x                                    | x           | x                      |
| <b>Zakład Poprawczy</b>                      | <b>1</b>                                | x           | x                      | <b>1</b>                             | <b>1</b>    | <b>1</b>               |
| <b>MOW</b>                                   | <b>2</b>                                | <b>2</b>    | x                      | <b>2</b>                             | x           | x                      |
| <b>Placówki Socjalizacyjne</b>               | <b>4</b>                                | <b>5</b>    | <b>3</b>               | <b>4</b>                             | <b>3</b>    | <b>3</b>               |
| <b>Placówki Interwencyjne</b>                | x                                       | x           | x                      | x                                    | x           | x                      |
| <b>Razem</b>                                 | <b>7</b>                                | <b>8</b>    | <b>4</b>               | <b>7</b>                             | <b>4</b>    | <b>4</b>               |

## **VII. WYDATKI POWIATU GIŻYCKIEGO PONIESIONE NA WSPARCIE RODZIN**

W wyniku reformy samorządowej w naszym kraju, Powiat Giżycki przejął do prowadzenia trzy placówki pomocy społecznej i rodziny zastępcze. W wyniku podjęcia budowy bazy pomocowej na terenie powiatu w zakresie opieki nad rodziną i wsparcia osób niepełnosprawnych, mając na uwadze realizację zadań własnych i zleconych przez administrację rządową, powstał cały system wsparcia dla poszczególnych grup podopiecznych. Z tym związane są wydatki na bieżące funkcjonowanie poszczególnych podmiotów pomocowych. Pochodzą one zarówno z środków własnych powiatu jak również z dotacji, programów celowych. Strukturę wydatków na poszczególne formy wsparcia ilustruje poniższa tabela.

**Tab. nr. 25 Źródła finansowania opieki nad dzieckiem i rodziną w poszczególnych latach:**

| <b>L.p.</b> | <b>Nazwa placówki</b>                               | <b>2005r.</b> | <b>2006r.</b> | <b>2007r.</b> |
|-------------|---|---------------|---------------|---------------|
| 1.          | Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Giżycku         | 1.075.910     | 1.280.280     | 878.900       |
| 2.          | Rodzinny Dom Dziecka w Żelkach                      | 127.200       | 139.472       | 134.640       |
| 3.          | Rodzinny Dom Dziecka w Węzówce                      | 142.018       | -             | -             |
| 4.          | Rodziny Zastępcze                                   | 1.508.349     | 1.723.904     | 1.797.000     |
| 5.          | Poradnictwo Rodzinne, Psychologiczne, Terapeutyczne | 13.500        | 18.325        | 20.000        |
| 6.          | Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy                        | 69.069        | 86.162        | 88.917        |
| 7.          | Usamodzielnienia wychowanków z placówek             | 76.339        | 86.824        | 111.987       |
| 8.          | PCPR  | 412.843       | 451.194       | 488.511       |
| 9.          | Dom Pomocy Społecznej w Giżycku                     | 3.028.843     | 2.658.162     | 2.302.081     |
| 10.         | Środowiskowy Dom Samopomocy w Giżycku               | 445.000       | 335.625       | 274.500       |
| 11.         | Zakład Aktywności Zawodowej w Giżycku               | 714.837       | 750.657       | 830.305       |
| 12.         | Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności | 166.000       | 229.820       | 220.498       |

|              |                 |                  |                  |                  |
|--------------|-----------------|------------------|------------------|------------------|
| 13.          | PFRON           | 1.652.863        | 1.820.500        | 1.815.092        |
| 14.          | Programy Celowe | 14.400           | 14.400           | 21.900           |
| <b>Razem</b> |                 | <b>9.447.171</b> | <b>9.595.325</b> | <b>8.984.331</b> |

Istotnym elementem wsparcia osób niepełnosprawnych są środki przekazywane przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Przeznaczone one są na rehabilitację zawodową i społeczną dając możliwość zaktywizowania osoby niepełnosprawnej w poszczególnych zakresach. Środki te są uzupełnieniem wydatków powiatu w zakresie pomocy społecznej. Strukturę tych wydatków ilustruje poniższa tabela.

**Tab. nr. 26 Struktura wydatków na rzecz osób niepełnosprawnych w latach 2005 – 2007 przedstawia poniższe zestawienie.**

| Lp           | Zadanie  | Wydatkowanie w latach |                  |                  |
|--------------|--|-----------------------|------------------|------------------|
|              |  | 2005                  | 2006             | 2007             |
| 1.           | Zwrot wydatków na instrumenty rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu | -                     | 524              | 20.000           |
| 2.           | Udzielanie osobom niepełnosprawnym pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej                              | 224.000               | 70.000           | 88.000           |
| 3.           | Finansowanie szkoleń osób niepełnosprawnych ( Powiatowy Urząd Pracy )  | 54.695                | 4.109            | 5.000            |
| 4.           | Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych                                     | 71.276                | 79.333           | 132.896          |
| 5.           | Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych     | 181.579               | 359.760          | 385.330          |
| 6.           | Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych   | 34.141                | 20.999           | 30.000           |
| 7.           | Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się dla osób niepełnosprawnych            | 148.192               | 346.795          | 284.191          |
| 8.           | Dofinansowanie kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej  | 938.980               | 938.980          | 869.675          |
| <b>RAZEM</b> |  | <b>1.652.863</b>      | <b>1.820.500</b> | <b>1.815.092</b> |

## VIII. Cel i zakres programu

Mając na uwadze prawidłowe wypełnienie funkcji rodziny, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku, przedstawia określone propozycje w Powiatowym Programie Wsparcia Dziecka i Rodziny w Powiecie Giżyckim na lata 2007 – 2015. Są one próbą podjęcia rozwiązania ważnych problemów społecznych dotyczących wsparcia rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich funkcji przede wszystkim opiekuńczych i wychowawczych.

Niniejszy program jest również kontynuacją doskonalenia funkcjonującego już w naszym powiecie systemu wsparcia dziecka i rodziny jak również potrzebą budowania modelu zintegrowanej społeczności lokalnej, w której dziecko i rodzina może liczyć na wsparcie w sytuacjach trudnych i zagrażających ich funkcjonowaniu.

**Celami wiodącymi programu** jest stworzenie takiego systemu wsparcia rodzin poprzez tworzenie optymalnych warunków dla rodziny, który spowoduje, że będą one miały mniej trudności w wypełnianiu swoich zadań opiekuńczych i wychowawczych. Chodzi o stworzenie powiatowego systemu wsparcia rodzin biologicznych, które mają trudności w wypełnianiu swoich zadań i zapewnianiu właściwej opieki, wychowania i możliwości kontynuowania nauki dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodziców, jak również pomoc w ich usamodzielnianiu się.

### **CELE SZCZEGÓŁOWE:**

1. Aktywizowanie rodzin dzieci, młodzieży do działań na rzecz własnego rozwoju;
2. Wspieranie a nie zastępowanie rodziny, nauczycieli i społeczności lokalnych w rozwiązywaniu konkretnych problemów rodziny na naszym terenie;
3. Wzmocnienie rodziny jako podstawowego środowiska życia i rozwoju człowieka;
4. Udzielanie pomocy rodzinom mającym trudności w wypełnianiu swoich zadań;
5. Zapobieganie powstawaniu, pogłębianiu i rozprzestrzenianiu się różnego rodzaju zaburzeń i patologii;
6. Udzielanie pomocy uczniom i dzieciom poza systemem szkolnym w tym szczególnie małym dzieciom w rodzinie;
7. Upowszechnienie pomocy profilaktycznej i promocji zdrowia;
8. Pomoc w zapewnieniu opieki - psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej, lekarskiej i prawnej w sytuacji kryzysowej do chwili rozwiązania problemu;
9. Udzielanie specjalistycznego poradnictwa;
10. Integracja rodzin w środowiskach lokalnych;

11. Pomoc młodzieży w życiowym usamodzielnieniu poprzez nabycie umiejętności społecznych umożliwiających prawidłową adaptację społeczną oraz integrację ze środowiskiem;
12. Promowanie wartości społecznych;
13. przeciwdziałanie prostytucji i rozszerzaniu się postaw destrukcyjnych, agresywnych oraz aspołecznych w środowisku dzieci i młodzieży;
14. Podnoszenie standardów usług profilaktycznych i opiekuńczych;

### **Program nawiązuje do celów:**

**1.** Określonych w programie „Uwarunkowania i Możliwości Rozwoju Powiatu Giżyckiego – Zintegrowany Program Zrównoważonego Rozwoju Powiatu”, nawiązując do celu 1. -rozwój zasobów ludzkich - aktywna polityka społeczna poprzez wsparcie rodzin z uwzględnieniem grup szczególnego ryzyka tj.:

- a) Stworzenie spójnego systemu wsparcia dziecka i rodziny
- b) Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki
- c) Utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej
- d) Pomoc w integracji społecznej i zawodowej osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze, rodziny zastępcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze i specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze.
- e) Powołanie zespołu interdyscyplinarnego realizującego zadania w zakresie pomocy rodzinom z grup szczególnego ryzyka.

**2.** Określonych w Programie Działań (Strategii) Samorządu Powiatu Giżyckiego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych;

**3.** Określonych w wojewódzkim programie polityki prorodzinnej Województwa Warmińsko-Mazurskiego;

**4.** Określonych w wojewódzkim programie przeciwdziałania narkomanii Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

### **Miejsce realizacji programu:**

Obszar Powiatu Giżyckiego

### **Czas realizacji programu:**

2007 rok do 2015 roku

### **Adresaci programu:**

- Dzieci wymagające opieki i pomocy;
- Rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;

- Rodziny zastępcze spokrewnione, niespokrewnione, zawodowe i biologiczne;
- Kandydaci na rodziców zastępczych;
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze (rodzinne);
- Usamodzielnieni wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- Członkowie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej ;

### **Partnerzy:**

- Rada Powiatu, Zarząd Powiatu, Starosta;
- Rady Gmin /Miast, Wójtowie, Burmistrzowie;
- Powiatowy Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy w Giżycku;
- Ośrodki Pomocy Społecznej;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- Pełnomocnicy do spraw uzależnień w gminach;
- Szkoły;
- Placówki pomocy społecznej;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ;
- Organizacje pozarządowe Powiatu Giżyckiego;
- Caritas Diecezji Ełckiej, kościoły i związki wyznaniowe;
- Sąd Rejonowy w Giżycku
- Prokuratura Rejonowa w Giżycku;
- Komenda Powiatowa Policji w Giżycku;
- Straż Miejska;
- Kuratorzy sądowi i społeczni;
- Media;
- Wolontariusze
- Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie;
- Wydział Polityki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
- Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Marszałek;
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego

### **Źródła finansowania Programu:**

- Środki własne powiatu;
- Środki własne gmin powiatu;
- Środki pozyskane z Funduszy Europejskich;
- Środki pozyskane w ramach zadań zleconych, grantów, konkursów
- Sponsorzy
- Środki będące w dyspozycji organizacji pozarządowych;

## **IX. Aktywna polityka społeczna w zakresie budowania partnerstwa lokalnego.**

1. Inicjowanie lokalnych przedsięwzięć poprzez wsparcie prawne, organizacyjne i szkoleniowe gminom w celu utworzenia Centrum Integracji Społecznej/Klubu Integracji Społecznej i Spółdzielni Socjalnej;
2. Organizowanie akcji i kampanii promocyjno-informacyjnej;
1. Rozwój dialogu partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na poziomie lokalnym.

### **PROJEKT 1**

#### **INICJOWANIE UTWORZENIA CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ / KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ**

##### **1. Idea projektu**

Podstawą prawną umożliwiającą funkcjonowanie CIS jest **ustawa o zatrudnieniu socjalnym z 13 czerwca 2003 r.** (Dz.U. Nr122, poz.1143 z dnia 14 lipca 2003). Zawiera ona m.in. zasady tworzenia i działalności Centrów Integracji Społecznej, definiuje pojęcie wykluczenia społecznego, wreszcie określa warunki uczestnictwa.

Wg art. 1 ustawy, osoby zagrożone lub dotknięte **wykluczeniem społecznym** to osoby, które z powodu swojej sytuacji życiowej nie są w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych. Konsekwencją tego jest ograniczone uczestnictwo w podstawowych sferach życia: rodzinnego, społecznego i zawodowego. W szczególności ustawa dotyczy:

1. bezrobotnych pozostających bez pracy co najmniej 12 miesięcy,
2. bezdomnych,
3. uzależnionych od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających,
4. chorych psychicznie,
5. zwalnianych z zakładów karnych,
6. uchodźców
7. osób niepełnosprawnych.

Ideą Centrum jest reintegracja społeczna i zawodowa grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielenie wsparcia psychologicznego oraz przeszkolenie zawodowe i ogólne.

##### **2. Uzasadnienie projektu.**

W wyniku realizacji projektu uczestnicy zdobędą umiejętności umożliwiające podjęcie pracy: u pracodawcy, w Centrum lub

rozpoczną działalność gospodarczą na własny rachunek lub wspólnie m.in. poprzez założenie spółdzielni socjalnej jak również:

- zmniejszenie się zachowań przestępczych i patologicznych,
- zmniejszenie liczby eksmitowanych,
- profilaktyka dotycząca problemów uzależnień, zdrowia psychicznego i somatycznego,
- zbudowanie poczucia własnej wartości,
- uczestniczenie w życiu społecznym poprzez pełnienie ról społecznych i zawodowych,
- zlikwidowanie zależności od pomocy społecznej,
- podejmowanie przez uczestników programów CIS dalszej edukacji w ramach istniejącego systemu szkolnictwa,
- integrację systemu pomocy społecznej publicznej z inicjatywami obywatelskimi (NGO-sy) działającymi w tym polu.

### **3. Cele projektu**

1. Kompleksowa pomoc psychologiczna, socjalna, zawodowa i prawna osobom długotrwale bezrobotnym
2. Teoretyczne i praktyczne szkolenia zawodowe osób bezrobotnych.
3. Wzmocnienie kompetencji społecznych i zawodowych osób bezrobotnych.

### **4. Sposób realizacji**

1. Konferencja pn. „CIS/KIS przeciw działaniu wykluczeniu społecznemu”.
2. Pozyskanie partnerów do realizacji programu;
3. Zapewnienie finansowania;
4. Pozyskanie pomieszczeń;
5. Wyposażenie pomieszczeń;
6. Kwalifikacja uczestników;
7. Merytoryczne wsparcie uczestników CIS zmierzające do reintegracji zawodowej i społecznej.

### **5. Realizatorzy zadania**

Gminy powiatu giżyckiego, Samorząd Województwa, Urząd Wojewódzki, Powiatowy Urząd Pracy w Giżycku, wolontariusze, organizacje pozarządowe

### **6. Źródła finansowania**

Środki własne samorządów gminnych i województwa, sponsorzy, środki z funduszy unijnych, organizacji pozarządowych.

## PROJEKT 2

### PROMOCJA SPÓŁDZIELCZOŚCI

#### 1. Idea projektu

Promocja spółdzielczości poprzez inicjowanie utworzenia Spółdzielni Socjalnej.

**Spółdzielnia socjalna** - forma prawna przedsiębiorstwa mająca umożliwić jej członkom, którymi mogą być zasadniczo tylko osoby wykluczone społecznie i dotknięte przez los (bezrobotni, niepełnosprawni, alkoholicy, narkomani itp.), powrót do uregulowanego życia społecznego i rynku pracy. Spółdzielnia socjalna, jako rodzaj spółdzielni pracy, opiera się na zasadzie osobistego świadczenia pracy przez jej członków.

Instytucja spółdzielni socjalnej została w Polsce wprowadzona Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001), odpowiednio nowelizującą ustawę z 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2003 r. Nr 188, poz. 1848 ze zmianami).

Aktualną podstawą prawną dla funkcjonowania tychże spółdzielni jest Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. Nr 94, poz. 651), która zaczęła obowiązywać 6 lipca tegoż roku.

#### 2. Uzasadnienie projektu.

Podstawowymi zasadami spółdzielczości są demokracja, wzajemna pomoc, kooperacja, zaspokajanie potrzeb członków, aktywne uczestnictwo - a więc jednocześnie są to idee społeczeństwa obywatelskiego. Społeczeństwa, którego członkowie są partnerami, ludźmi kreatywnymi i aktywnymi. Społeczeństwa, w którym nie powinno być wykluczonych i pozbawionych szans. Spółdzielnie socjalne, funkcjonujące w oparciu o przepisy ustawy prawo spółdzielcze mają na celu aktywizację zawodową i ułatwienie zaistnienia na rynku pracy **bezrobotnych** w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i rynku pracy, oraz osób, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym z 13.06.2003 r., a więc **bezdomych**, którzy realizują indywidualny program wychodzenia z bezdomności, **uzależnionych** od alkoholu, którzy zakończyli program psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, uzależnionych od narkotyków po zakończeniu programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej, **chorych psychicznie** - w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego, zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, **uchodźców** realizujących indywidualny program integracji, oraz **niepełnosprawnych**, w rozumieniu ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

### **3. Cele projektu**

Nadrzędnym celem jest powrót do uregulowanego życia społecznego i zawodowego i temu celowi podporządkowana jest podstawowa działalność spółdzielni (art. 2 ust. 2 Ustawy o spółdzielniach socjalnych). Drugim celem spółdzielców jest prowadzenie przedsiębiorstwa w oparciu o wspólną pracę (art. 2 ust. 1 Ustawy). Ponadto spółdzielnia socjalna może prowadzić działalność społeczną, kulturalno-oświatową oraz społecznie użyteczną - zarówno na rzecz swoich członków jak również środowiska lokalnego. Cele te są finansowane z nadwyżki bilansowej ( art.10 ust.1 Ustawy), która nie może być podzielona między członków spółdzielni ( art.10 ust.2 Ustawy

### **4. Sposób realizacji**

1. Konferencja promująca ideę spółdzielczości;
2. Pozyskanie lokalu;
3. Zebranie założycielskie członków:
  - sporządzają listę obecności zebrania założycielskiego,
  - podejmują uchwałę o wyborze komisji skrutacyjnej,
  - podejmują uchwałę o powołaniu Spółdzielni Socjalnej "Hajnówka"
  - uchwalają statut spółdzielni socjalnej, potwierdzając jego przyjęcie przez złożenie pod nim swoich podpisów i podejmują uchwałę o jego przyjęciu,
  - dokonują wyboru organów spółdzielni (zarządu) w składzie co najmniej trzech osób i sporządzają stosowny protokół,
  - podejmują uchwałę o powołaniu zarządu,
  - sporządzają listę członków założycieli spółdzielni socjalnej,
  - sporządzają protokół z zebrania założycielskiego.
  - rejestrują spółdzielnię w Krajowym Rejestrze Sądowym,
  - rejestrują działalność gospodarczą,
4. Podjęcie działalności.

### **5. Realizatorzy zadania**

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, Gminy powiatu giżyckiego, Samorząd Województwa, Urząd Wojewódzki, Powiatowy Urząd Pracy w Giżycku, wolontariusze, organizacje pozarządowe

### **6. Źródła finansowania**

Środki własne samorządów gminnych i województwa, sponsorzy, środki z funduszy unijnych

## **X. Aktywna polityka społeczna poprzez wsparcie rodzin z uwzględnieniem grup szczególnego ryzyka**

1. Wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania pozaszkolnych form integracji społecznej dzieci i młodzieży;
2. Przeciwdziałanie przemocy domowej.
3. Integracji osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

### **PROJEKT 1**

#### **OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ**

##### **1. Idea projektu**

Utworzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Giżycku jako jednostki wsparcia dla osób i rodzin z terenu powiatu giżyckiego będących w stanie kryzysu.

##### **2. Uzasadnienie projektu.**

Potrzeba realizacji projektu wynika z zapisów art. 19 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej ( Dz. U. z 15.04.2004r. Nr 64, poz. 593 ) nakładającej na powiat obowiązek prowadzenia ośrodków interwencji kryzysowej. Powiat giżycki w roku 1999r. stworzył ośrodek interwencji kryzysowej, do którego były przyjmowane matki z dziećmi z przemocy oraz małoletnie dzieci umieszczane w OIK na mocy postanowienia Sądu Rejonowego, do czasu uregulowania ich sytuacji prawnej. Początkowo OIK działał jedynie przy Domu Dziecka, następnie został włączony w struktury Domu Dziecka w Giżycku. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dzieci nie powinny być umieszczane w ośrodku interwencji kryzysowej a w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego ( zgodnie z § 4 ust. 2 i ust. 7 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 14.02.2005r. w sprawie placówek opiekuńczo - wychowawczych, Dz.U. z 2005r. Nr 37, poz. 331 ). Dlatego też Uchwałą Zarządu Powiatu w Giżycku z dnia 17.08.2005r. Nr 328/2005 z dniem 1 września 2005r. Dom Dziecka w Giżycku przekształcono w placówkę wielofunkcyjną tj. Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny w Giżycku. Placówka wielofunkcyjna zapewnia dziecku dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie, realizując zadania przewidziane dla placówki opiekuńczo – wychowawczej typu interwencyjnego i socjalizacyjnego. Obecnie przy Domu Św. Faustyny Caritas Diecezji Ełckiej w Giżycku działa jedynie hostel dla samotnej matki z dzieckiem. Stosownie do postanowień rozporządzenia w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych, tego rodzaju placówki mogą prowadzić jedynie hostele.

Te zmiany jednakże zrodziły nowe problemy. Pierwszym problemem jest to, że hostel nie jest ośrodkiem interwencji kryzysowej i jego możliwości są bardzo ograniczone. Hostel w powiecie giżyckim na dzień dzisiejszy jest przystosowany na przyjęcie w tym samym czasie tylko jednej matki z dzieckiem lub dziećmi. Ponadto nie zapewnia pomocy osobom będącym w innych sytuacjach kryzysowych.

Mając na uwadze powyższe powstała potrzeba stworzenia w powiecie giżyckim Ośrodka Interwencji Kryzysowej jako jednostki podejmującej działania na rzecz osób i rodzin w stanie kryzysu, szczególnie pomagającym ofiarom przemocy i uczestnikom nieszczęśliwych zdarzeń losowych.

### **3. Cele projektu**

- złagodzenie objawów reakcji na kryzys,
- przywrócenie równowagi psychicznej,
- zapobieganie przejściu ostrego kryzysu w stan chroniczny,
- przywrócenie zdolności samodzielnego radzenia sobie,
- zidentyfikowanie zagrożeń, sformułowanie problemów i planów ich rozwiązania,
- ułatwienie dostępu do różnego rodzaju instytucji.

### **4. Sposób realizacji**

1. Adaptacja poddasza budynku znajdującego się na posesji Domu Pomocy Społecznej w Giżycku na potrzeby Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Giżycku.
2. Wyposażenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
3. Urządzenie pomieszczeń terapeutycznych
4. Przeszkolenie kadr pomocy społecznej w zakresie interwencji kryzysowej.
5. Utworzenie grup wsparcia dla osób w kryzysie.
6. Utworzenie Grupy Samopomocowej.
7. Profilaktyka przemocy i uzależnień.
8. Wypracowanie zasad kierowania klientów do placówek specjalizujących się w udzielaniu określonych rodzajów pomocy.
9. Założenie strony internetowej, na której prowadzone będzie forum dyskusyjne.
10. Współpraca z wolontariuszami.

### **5. Realizatorzy zadania**

PCPR, OIK, Gminy powiatu giżyckiego, Samorząd Województwa, Urząd Wojewódzki, Policja, Sąd, Prokuratura, wolontariusze, organizacje pozarządowe.

### **6. Źródła finansowania:**

Środki własne powiatu, samorządów gminnych i województwa, sponsorzy, środki z funduszy unijnych

## PROJEKT 2

### **PORADNICTWO W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZEMOCY DOMOWEJ**

- jako wsparcie w sytuacjach kryzysu.

#### **1. Idea projektu**

Udzielanie kompleksowej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej, prawnej mieszkańcom powiatu giżyckiego w miejscu zamieszkania bądź blisko miejsca zamieszkania.

#### **2. Uzasadnienie projektu**

Realizacja zadania wynika z art. 19 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej ( Dz.U. z 2004r. Nr 64, poz. 593 ze zmianami ).

Niniejszy wniosek jest zgodny z Strategią Samorządu Powiatu Giżyckiego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w latach 2003 – 2010, punktem III tej strategii tj. celem szczegółowym: Stworzenie nowoczesnego systemu pomocy dziecku i rodzinie, zadaniem: 3.4 Utworzenie sieci poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego, 3.7 Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przemocy domowej.

Jest również zgodny ze Strategią Polityki Społecznej Województwa Warmińsko – Mazurskiego do 2015 roku ( która to strategia została zmieniona Uchwałą Nr XXV/354/04 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 września 2004 r.) czyli z punktem 8.1, cele: Sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodziny w kryzysie oraz celem: Sprawny system przeciwdziałania patologiom społecznym.

Ponadto jest zgodny z założeniami Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wymaga podkreślenia, że niniejszy wniosek jest również zgodny z założeniami Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską z art. 137 ust. 1 litera "j" dotyczącym wspierania zadań typu: zwalczanie wyłączenia społecznego ( należy pamiętać, że takie problemy jak uzależnienie od alkoholu i przemoc w rodzinie doprowadzają m.in. to takich negatywnych skutków jak wykluczenie społeczne lub odizolowanie się danej osoby lub rodziny od przyjaciół, znajomych, zerwanie kontaktów ze społecznością lokalną).

### **3. Cele projektu**

Rodzaj określonej, niezbędnej i koniecznej pomocy ustalany będzie przez pracowników pierwszego kontaktu. Oferta zawierać będzie:

- a) porady pedagogiczne,
- b) pomoc psychologiczną (konsultacje indywidualne) w zakresie zgłaszanych przez mieszkańców powiatu problemów a szczególności dot. takich zjawisk i ich następstw jak: przemoc, alkoholizm, rozpad rodziny, zaburzenia psychiczne,
- c) porady prawne w obszarze funkcjonowania rodziny i jej członków (indywidualne konsultacje),
- d) prowadzenie dyżurów telefonicznych w telefonie zaufania (Powiatowy Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy) m.in. dla ofiar przemocy domowej, w sprawach dot. narkomanii, alkoholizmu (racjonalna wydaje się zasada, aby tworzyć nie więcej niż jeden taki telefon w powiecie),
- e) zapobieganie przemocy domowej, ochrona ofiar przemocy, ochrona świadków przemocy – wykorzystywanie w tym celu „Niebieskiego pokoju” do przesłuchań,
- f) terapie rodzin, w tym terapie małżeńskie (rozwiązywanie napięć, konfliktów małżeńskich),
- g) prowadzenie grup wsparcia dla osób współuzależnionych,
- h) prowadzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych,
- i) umacnianie więzi rodzinnych;
- j) mediacje rodzinne, będące drogą rozwiązań sytuacji problemowych;
- k) upowszechnianie wiedzy i postaw odnośnie wychowywania dziecka;
- l) konsultacje indywidualne terapeutyczne,

### **4. Sposób realizacji**

- 1. Urządzenie pomieszczeń terapeutycznych;
- 2. Przeszkolenie kadr pomocy społecznej w zakresie interwencji kryzysowej;
- 3. Dalsze prowadzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz dla osób współuzależnionych;
- 4. Utworzenie grup wsparcia dla osób w kryzysie;
- 5. Utworzenie Grupy Samopomocowej;
- 6. Zabezpieczenie środków na zatrudnienie specjalistów w formie umowy-zlecenia;
- 7. Doposażenie w specjalistyczny sprzęt, materiały do terapii, testy psychologiczne;
- 8. Przeprowadzenie kampanii informacyjno – promocyjnej w zakresie udzielanej pomocy;
- 9. Świadczenie pomocy w formie poradnictwa mieszkańcom powiatu giżyckiego, której zakres ustalany będzie indywidualnie dla każdej osoby / rodziny;

10. Czas objęcia danej osoby / rodziny pomocą uzależniony będzie od indywidualnych potrzeb.

## **5. Realizatorzy zadania**

PCPR, OIK, Gminy powiatu giżyckiego, Samorząd Województwa, Urząd Wojewódzki, Policja, Sąd, Prokuratura, wolontariusze.

## **6. Źródła finansowania:**

Środki własne powiatu, samorządów gminnych i województwa, sponsorzy, środki z funduszy unijnych

# PROJEKT 3

## ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

### 1. Idea projektu

Zintegrowane oddziaływanie na rodzinę i budowanie dla niej sieci wsparcia oraz wspomaganie dzieci poprzez wyposażanie rodziców w umiejętności związane z prawidłowym pełnieniem roli rodzica i członka rodziny.

### 2. Uzasadnienie projektu.

Zespół to grupa profesjonalistów, którzy współpracują ze sobą w skoordynowany sposób, zapewniający skuteczne reagowanie na doniesienia o krzywdzeniu i zaniedbywaniu dzieci. Członkowie zespołu reprezentują instytucje rządowe oraz specjalistów praktykujących prywatnie, tzn. instytucje i osoby odpowiedzialne za prowadzenie dochodzeń w sprawie przestępstw przeciw dzieciom, oraz chronienie i leczenie dzieci w danej społeczności ( Sąd – Wydział Rodzinny i Nieletnich, kuratorzy sądowi, policja, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, Szkoły).

W rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Z 2005 r Nr 180, poz. 1493 ), przemocą w rodzinie jest jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. W przemocy domowej najbardziej istotna jest demonstracja i wykorzystanie siły lub władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej i społecznej. Z obserwacji wynika, iż wśród wielu ofiar tylko niewielka grupa decyduje się na założenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa w rodzinie. Pozostałe osoby bądź nie wiedzą gdzie można uzyskać fachowa pomoc, bądź obawiają się konsekwencji ze strony sprawcy przemocy.

### 3. Cele projektu

Działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych poprzez:

- Zapobieganie stosowania przemocy wobec dziecka lub współmałżonka,

- Działanie profilaktyczne w rodzinach, w których dzieci są zaniedbywane / niedożywienie, brak opieki lekarskiej, brak realizacji obowiązku szkolnego itp. /
- Profilaktyka i terapia rodzin, w których nadużywa się alkohol lub inne używki,
- Działania profilaktyczno – naprawcze w rodzinach, w których występują konflikty pomiędzy rodzicami a dzieckiem / dziećmi/, zaburzenia zachowania dzieci na tle takich konfliktów, ucieczki z domów itd.,
- Wsparcie rodzin, w których rodzice / opiekunowie /są umysłowo, emocjonalnie, lub fizycznie upośledzeni
- Wsparcie rodzin, w których matka lub ojciec zostali osadzeni w więzieniu,
- Wsparcie rodzin zastępczych i adopcyjnych, które przeżywają problemy związane z wychowywaniem powierzonych dzieci,
- Wsparcie rodzin, w których rodzice / lub jedno z rodziców/ są nieletni.

#### **4. Sposób realizacji**

1. Uzyskanie aprobaty co do zasadności projektu kierownictwa wszystkich instytucji zamierzających współpracować;
2. Powołanie członków zespołu złożonych z przedstawicieli Policji, Ośrodków Pomocy Społecznej Powiatu Giżyckiego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Giżycku, służb ochrony dziecka lub rodziny, Sądu Rejonowego – Wydział Rodzinny i Nieletnich, Kuratorzy Zawodowi i Społeczni oraz prokuratury;
3. Powołanie Gminnych Zespołów na terenie powiatu;
4. Powołanie Instytucji koordynującej – PCPR w Giżycku;
5. Spotkania członków zespołu w miarę potrzeb;
6. Tworzenie i wdrażanie indywidualnych programów wsparcia rodziny;

#### **5. Realizatorzy zadania**

PCPR, OIK, Gminy powiatu giżyckiego, Policja, Sąd, Prokuratura, Kuratorzy Sądowi, Szkoły, Przedszkola, Samorząd Województwa, Urząd Wojewódzki, Policja, Sąd, Prokuratura, wolontariusze.

#### **6. Źródła finansowania**

Środki własne powiatu, samorządów gminnych i województwa, sponsorzy, środki z funduszy unijnych

## **PROJEKT 4**

### **MIESZKANIA CHRONIONE DLA USAMODZIELNIAJĄCYCH SIĘ WYCHOWANKÓW**

#### **1. Idea projektu**

Mieszkanie chronione to mieszkanie przeznaczone dla osób mogących, przy odpowiednim wsparciu, samodzielnie żyć w środowisku, w szczególności dla osób opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze, resocjalizacyjne, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze.

#### **2. Uzasadnienie projektu.**

Mieszkanie chronione jest formą pomocy środowiskowej przewidzianą dla pełnoletnich usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz rodzin zastępczych nie dysponujących własnym mieszkaniem lub pozbawionych możliwości powrotu do rodziny.

#### **3. Cele projektu**

Celem projektu było zapobieganie wykluczeniu społecznemu usamodzielniających się wychowanków poprzez:

- a) rozwijanie umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego i gospodarowania budżetem domowym
- b) rozwijanie umiejętności życia w rodzinie
- c) rozwijanie umiejętności interpersonalnych i współżycia społecznego
- d) nabywanie umiejętności załatwiania spraw urzędowych
- e) kształtowaniu właściwego stosunku do obowiązków
- f) pomoc w uzyskaniu mieszkania, pracy oraz pomocy w zagospodarowaniu środków na usamodzielnienie.

#### **4. Sposób realizacji**

1. Zakup lub pozyskanie dwóch lokali mieszkalnych w środowisku, każdy do 60 m kw.
2. Wyposażone mieszkań w kuchenki elektryczne na stałe. Pokoje usamodzielniani wychowankowie urządzą sami w ramach wyprawki rzeczowej.
3. Podpisanie porozumień z Burmistrzem/Wójtem gmin Powiatu Giżyckiego dotyczące usamodzielnienia wychowanków w zakresie przydziału mieszkań po procesie usamodzielnienia,
4. Zasady przyznawania mieszkania chronionego: jest ono świadczeniem z zakresu pomocy społecznej i jest przyznawane w drodze decyzji administracyjnej na okres do dwóch lat lub do czasu ukończenia nauki. Przyznanie mieszkania wiąże się z równoczesnym

wymogiem ścisłego realizowania indywidualnego planu usamodzielnienia wychowanka. Wniosek o przyznanie mieszkania chronionego opiniuje PCPR w Giżycku.

5. Podstawowe kryteria realizacji:

- wcześniejszy pobyt w placówce lub w rodzinie zastępczej
- brak samodzielności społecznej lub ekonomicznej
- zdolność do samodzielnego funkcjonowania w mieszkaniu i środowisku (bez opieki drugih osób).
- brak oparcia w rodzinie naturalnej lub gdy rodzina jest czynnikiem wywołującym, wzmacniającym lub utrwalającym niesamodzielność życiową wychowanka, a wcześniejsze próby terapii w środowisku rodzinnym nie przyniosły rezultatów.

## **5. Realizatorzy zadania**

PCPR, Opiekunowie Usamodzielnienia, Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze, Rodziny Zastępcze, Powiatowy Urząd Pracy, Gminy powiatu giżyckiego, Szkoły, Samorząd Województwa, Urząd Wojewódzki,

## **6. Źródła finansowania**

Środki własne powiatu, samorządów gminnych i województwa, sponsorzy, środki z funduszy unijnych

## PROJEKT 5

### NIESPOKREWNIONE Z DZIECKIEM ZAWODOWE RODZINY ZASTĘPCZE

#### 1. Idea projektu

Pozyskanie kandydatów, przeszkolenie i przeprowadzenie procesu kwalifikacyjnego zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych. Umieszczenie jak największej liczby dzieci pozbawionych opieki w rodzinach zastępczych niespokrewnionych i rodzinach zastępczych zawodowych. Prowadzenie grup wsparcia i okresowych szkoleń jako forma doskonalenia warsztatu opieki zastępczej.

#### 2. Uzasadnienie projektu.

Rodzina zastępcza, obok adopcji jest najlepszą formą opieki nad dzieckiem pozbawionym rodziny naturalnej. Stanowi ona bliskie dziecku środowisko, pozwala nawiązać nowe, czasem jedyne więzi uczuciowe, a tym samym zapobiec negatywnym dla rozwoju dziecka skutkom sieroctwa. Dlatego trzeba dążyć, aby dziecko pozbawione opieki biologicznych rodziców trafiło właśnie do rodziny zastępczej.

#### 3. Cele projektu

Celem długofalowym planowanych działań jest zmiana mentalności społeczności lokalnej jak również uwrażliwienie młodych ludzi na problem sieroctwa oraz potrzeby opiekuńcze małoletnich dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej.

#### 4. Sposób realizacji

- a).** promowanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem (zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze)
- b).** kontynuacja współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w celu zaktywizowania bezrobotnych – nowatorska forma zatrudnienia
- c).** propagowanie rodzicielstwa zastępczego we współpracy ze szkołami ponadgimnazjalnymi z terenu Powiatu Giżyckiego
- d).** weryfikowanie zgłaszających się kandydatów na zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze na podstawie zgromadzonej dokumentacji, badań psychologicznych, wywiadów społecznych;
- e).** szkolenie kandydatów na zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze według programu „SZANSA W RODZINIE” zakończone wydaniem zaświadczenia o ukończeniu szkolenia;
- f).** kwalifikacja kandydatów.

## **5. Realizatorzy zadania**

Powiatowy Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy, PCPR, Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze, Rodziny Zastępcze, Powiatowy Urząd Pracy, Gminy powiatu giżyckiego, Szkoły, Samorząd Województwa, Urząd Wojewódzki,

## **6. Źródła finansowania**

Środki własne powiatu, samorządów gminnych i województwa, sponsorzy, środki z funduszy unijnych

# PROJEKT 6

## PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

### 1. Idea projektu

Placówki Wsparcia Dziennego (Świetlice Środowiskowe/Socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych patologią i uzależnieniem) zapewniają wszechstronny i harmonijny rozwój młodego człowieka. Doskonalić ma się on w sferze umysłowej, etycznej i estetycznej. Celem tej formy jest wyzwolenie w dziecku poczucia własnej wartości, poczucia bezpieczeństwa, bycia sobą tu i teraz, a w przyszłości zawsze i wszędzie. Ma także pomóc młodym ludziom w trudnym dla nich okresie – wieku dojrzewania, który związany jest z wieloma zagrożeniami.

### 2. Uzasadnienie projektu.

Ich rodziny są najczęściej dysfunkcyjne, co oznacza, że rodzice nie stwarzają dzieciom z różnych powodów warunków korzystnego rozwoju psychicznego i fizycznego. Doświadczenia dzieci wynikają z trudności życiowych ich rodziców, którzy nie radzą sobie z wymaganiami życia rodzinnego. Częstym problemem tych rodzin jest bezrobocie, alkoholizm, złe warunki mieszkaniowe, niedostatki ekonomiczne. Dziecko żyjące w takich warunkach narażone jest na przeżywanie urazowych doświadczeń, które powodują zaburzenia jego rozwoju emocjonalnego. Wyrażają się one pod postacią objawów nerwicowych. Lęk, napięcie, niepewność utrudniają koncentrację i wiarę w siebie co najczęściej ujawnia się trudnościami w nauce i w zespole rówieśników. Zachowania tych dzieci często naruszają standardy zachowań akceptowanych społecznie.

### 3. Cele projektu

- wyrównanie deficytów rozwojowych dzieci;
- stworzenie dzieciom warunków fizycznego, psychicznego i poznawczego rozwoju;
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa;
- poszanowanie podmiotowości dziecka, wysłuchiwanie jego zdania i w miarę możliwości uwzględnianie jego wniosków we wszystkich dotyczących go sprawach oraz informowanie dziecka o podejmowanych wobec niego działaniach;
- uzgadnianie istotnych decyzji dotyczących dziecka z jego rodzicami lub opiekunami;
- dbałość o poszanowanie i podtrzymywanie związków emocjonalnych dziecka z rodzicami, rodzeństwem i z innymi osobami

zarówno spoza placówki jak i przebywającymi lub zatrudnionymi w placówce;

- uczenie nawiązywania więzi uczuciowych oraz związków interpersonalnych;

- uczenie organizowania czasu wolnego stosowanie do wieku dziecka, w tym uczestnictwa w zajęciach kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych;

- kształtowanie u dzieci nawyków i zachowań prozdrowotnych;

- przygotowywanie dzieci do podejmowania odpowiedzialności za własne postępowanie oraz uczenie odpowiedzialności w życiu;

- dostarczenie rodzicom właściwych umiejętności i wiedzy, która pozwoli prawidłowo funkcjonować w ramach wypełniania ról rodzicielskich.

#### **4. Sposób realizacji**

1. Rekrutacja uczestników :

a) opracowanie zasad i kryteriów rekrutacji uczestników.

b) opracowanie ulotek i plakatów informacyjnych propagujących ideę placówek wsparcia dziennego

c) dotarcie z informacjami do beneficjentów:

2. zorganizowanie spotkania informacyjnego dla przedstawicieli instytucji i organizacji współpracujących z rodzinami i działającymi na ich rzecz na terenie powiatu giżyckiego (placówki oświatowe, placówki pomocy społecznej, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe, organizacje wyznaniowe),

3. spotkanie z pracownikami (pedagodzy, psychologzy i terapeuci),

4. zorganizowanie spotkania z przedstawicielami lokalnych mediów w celu przekazania informacji o uruchomieniu nowej formy pomocy rodzinom i możliwościach skorzystania z niej

5. zamieszczenie informacji o oferowanej pomocy na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Giżycku i gmin Powiatu Giżyckiego, zbieranie danych o dzieciach zainteresowanych uzyskaniem pomocy – kwalifikacja do terapii rodzin

6. Zabezpieczenie lokalowe - wyposażenie w niezbędny sprzęt;

7. Zabezpieczenie kadrowe - zatrudnienie wykwalifikowanych terapeutów rodzinnych na umowy-zlecenia.

#### **5. Realizatorzy zadania**

Gminy powiatu giżyckiego, Samorząd Województwa, Urząd Wojewódzki, Organizacje Pozarządowe.

#### **6. Źródła finansowania**

Środki własne samorządów gminnych i województwa, sponsorzy, Organizacje Pozarządowe, środki z funduszy unijnych

## PROJEKT 7

### ORGANIZOWANIE I PROWADZENIE TERAPII DLA PAR I RODZIN

#### 1. Idea projektu

Prowadzenie terapii dla par i rodzin

#### 2. Uzasadnienie projektu.

Naturalne procesy rozwojowe nazywane też cyklami życia rodzinnego, są charakterystyczne dla każdej rodziny. Typowa pełna rodzina przechodzi następujące fazy rozwoju:

- narzeczeństwo,
- wczesne małżeństwo,
- rodzina z małym dzieckiem,
- rodzina z dzieckiem szkolnym,
- rodzice oddzieleni od dzieci
- emerytura i starość.

W każdej z tych faz mogą pojawić się kryzysy, sprzyjające przemocowym próbom ich rozwiązywania. Każdy z etapów rozwojowych ma swoje cele i zadania, zaś przejście do następnej fazy życia rodzinnego, może nastąpić dopiero wówczas, gdy wszystkie zadania poprzedniej fazy zostaną zrealizowane. W przeciwnym razie może dojść do zakłóceń przejawiających się występowaniem u poszczególnych członków rodziny objawów zaburzeń. Objawy pojawiają się najczęściej, gdy następuje przerwa lub zakłócenie w przebiegu cyklu i jest to wyraźny sygnał, że system rodzinny zatrzymał się w rozwoju i nie jest gotowy przejść do następnej fazy bez specjalistycznej pomocy.

Zachodzące skomplikowane zmiany ekonomiczno-społeczno – kulturowe, wywierają na rodzinę wpływ destrukcyjny. Instytucja rodziny przeżywa dramatyczny kryzys. Traci swą moc autorytet rodziców, potęguje się dysharmonia między rozwojem biologicznym, psychologicznym i społecznym jednostki. Można wyróżnić zasadnicze grupy problemów z którymi boryka się rodzina, a tym samym grupy rodzin ze specyficznymi trudnościami, predysponującymi do stosowania rozwiązań przemocowych, dla których pomoc terapeutyczna jest niezbędna. Są to rodziny:

- z problemem uzależnień (szczególnie: alkoholizm, narkomania)
- z problemem niepełnosprawności (niepełnosprawność ruchowa, niepełnosprawność intelektualna, niepełnosprawność narządów zmysłów, przewlekłe choroby somatyczne, psychozy)
- niewydolne wychowawczo
- adopcyjne
- zastępcze (spokrewnione i niespokrewnione)
- w fazie kryzysu (śmierć kogoś bliskiego, rozwód, utrata pracy)

-z trudnościami adaptacyjnymi, po długotrwałej nieobecności któregoś z członków rodziny (spowodowanej np. wyjazdem do pracy za granicą, pobytem w więzieniu, itp.)

Wiele par i rodzin nie jest w stanie poradzić sobie samodzielnie z wszystkimi złożonymi, niekiedy przez lata nawarstwionymi problemami. Skuteczną pomoc będzie dla nich stanowić specjalistyczne poradnictwo oraz systemowa terapia rodzin.

### **3. Cele projektu**

- + Poprawa funkcjonowania rodzin w Powiecie Giżyckim
- + Stworzenie sprawnego systemu zapobiegania przemocy rodzinnej oraz wsparcia dla rodzin nią dotkniętych
- + Pomoc rodzinom w efektywnym radzeniu sobie z rozwiązywaniem problemów
- + ustąpienie lub zminimalizowanie negatywnych skutków problemów, z jakimi zgłosiła się rodzina;
- + poprawę komunikacji w rodzinie;
- + wzrost kompetencji wychowawczych rodziców;
- + nabywanie umiejętności rozpoznawania trudności i próby ich rozwiązywania;
- + dostarczenie wsparcia ułatwiającego redukcję stresów psychicznych oraz bodźców dla wprowadzenia konstruktywnych zmian w życiu rodziny
- + kształtowanie umiejętności rozpoznawania swoich uczuć oraz otwartego ich wyrażania bez używania przemocy

### **4. Sposób realizacji**

1. Rekrutacja uczestników :
  - a) opracowanie zasad i kryteriów rekrutacji uczestników.
  - b) opracowanie ulotek i plakatów informacyjnych propagujących terapię dla par i rodzin
  - c) dotarcie z informacjami do beneficjentów:
    - zorganizowanie spotkania informacyjnego dla przedstawicieli instytucji i organizacji współpracujących z rodzinami i działającymi na ich rzecz na terenie powiatu giżyckiego (placówki oświatowe, placówki pomocy społecznej, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe, organizacje wyznaniowe),
    - spotkanie z pracownikami PCPR (psycholodzy i terapeuci),
    - zorganizowanie spotkania z przedstawicielami lokalnych mediów w celu przekazania informacji o uruchomieniu nowej formy pomocy rodzinom i możliwościach skorzystania z niej
    - zamieszczenie informacji o oferowanej pomocy na stronie internetowej Starostwa Powiatowego w Giżycku,
    - zbieranie danych o osobach zainteresowanych uzyskaniem pomocy – kwalifikacja do terapii rodzin
2. Zabezpieczenie lokalowe: doposażenie w niezbędny sprzęt (dyktafon cyfrowy) oraz materiały do terapii

3. Zabezpieczenie kadrowe: zatrudnienie wykwalifikowanych terapeutów rodzinnych na umowy-zlecenia.

- merytoryczna realizacja projektu
  - 1. Prowadzenie poradnictwa
  - 2. Prowadzenie sesji terapii rodzin;
    - częstotliwość spotkań z daną rodziną – 1 raz w miesiącu
    - czas trwania – 90 minutowa sesja rodzinna
    - płatność – bez opłat
    - osoby prowadzące – 2 wykwalifikowanych terapeutów rodzinnych
    - sposób prowadzenia – według założeń systemowej terapii rodzin
  - 3. Opracowywanie dokumentacji
    - opracowanie kwestionariusza wywiadu wstępnego w terapii rodzin
    - prowadzenie rejestracji i planu porad oraz sesji terapeutycznych
  - 4. - prowadzenie dokumentacji przebiegu sesji ( przepisanie z taśmy magnetofonowej) Superwizja prowadzonej systemowej terapii rodzin
    - raz w kwartale konsultacja dla terapeutów prowadzących sesje u uprawnionego superwizora
- Realizacja wyżej wymienionych działań wymaga pracy dwóch terapeutów w wymiarze 6 godzin tygodniowo przez każdego z nich.

#### ETAP KOŃCOWY:

1. Ewaluacja projektu
2. Podsumowanie realizacji zadania
  - złożenie sprawozdania merytorycznego i finansowego
3. Upowszechnienie projektu
  - opublikowanie informacji z realizacji zadania w lokalnej prasie i internecie

### **5. Realizatorzy zadania**

Powiatowy Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy, PCPR, Gminy powiatu giżyckiego, Samorząd Województwa, Urząd Wojewódzki, Organizacje Pozarządowe

### **6. Źródła finansowania**

Środki własne samorządów: gminnych, powiatowego i województwa, sponsorzy, Organizacje Pozarządowe, środki z funduszy unijnych.

## **PROJEKT 8**

### **SAMODZIELNE AUTONOMICZNE GRUPY SOCJALIZACYJNE W ŚRODOWISKU JAKO ALTERNATYWA DLA FORMY PLACÓWKOWEJ WZBOGACAJĄCA OFERTĘ OPIEKUŃCZĄ POWIATU**

#### **1. Idea projektu**

Ideą samodzielnych grup socjalizacyjnych usamodzielnienia jest stworzenie okresu przejściowego między placówką, a ostatecznym usamodzielnieniem, w którym odchodząc od instytucjonalnych metod oddziaływań stwarza się wychowankom sytuacje wychowawcze wymagające samodzielności, indywidualności, odpowiedzialności w powiązaniu z całym kontekstem społecznych uwarunkowań życia grupowego.

#### **2. Uzasadnienie projektu.**

1. Opieka instytucjonalna nad dziećmi pozbawionymi właściwej opieki rodziny naturalnej powinna być organizowana w jak najmniejszych grupach maksymalnie 12 osobowych, zlokalizowanych w typowych obiektach mieszkalnych (domach jednorodzinnych i dużych mieszkaniach);
2. Dzieci i młodzież w instytucjach powinny przebywać pod opieką jak najmniejszych zespołów składających się z profesjonalnych opiekunów;
3. Zorganizowanie tego typu formy ma zapewnić warunki do jak najszybszego nabywania umiejętności życiowych;
4. Opieka instytucjonalna powinna bezwzględnie dotyczyć jedynie tych dzieci i młodzieży, co do których jest udowodniona i absolutna pewność, że nie mogą powrócić do domu ani znaleźć zastępczego środowiska rodzinnego.

#### **3. Cele projektu**

- 1) zapewniają dziecku opiekę całodobową i wychowanie oraz zaspokajają jego niezbędne potrzeby,
- 2) zapewniają zajęcia wychowawcze, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,
- 3) zapewniają dzieciom kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,

- 4) podejmują działania w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej, znalezienia rodziny przysposabiającej lub umieszczenia w rodzinnych formach opieki zastępczej,
- 5) pracuje z rodziną dziecka,
- 6) organizuje dla swoich wychowanków odpowiednie formy opieki w środowisku, grupy usamodzielniające oraz kontakt z rodzinami zaprzyjaźnionymi,

#### **4. Sposób realizacji**

1. Zakup lub pozyskanie dwóch lokali mieszkalnych lub domów jednorodzinnych w środowisku.
2. Wyposażenie pomieszczeń w niezbędny sprzęt.
3. Skierowanie wychowanków – dobór rodzinkowy.
4. Pokoje wychowankowie urządzają sami
5. Zatrudnienie zespołów opiekunów- wychowawców składających się z profesjonalistów;

#### **5. Realizatorzy zadania**

PCPR, Samorząd Powiatu Giżyckiego, Samorząd Województwa, Urząd Wojewódzki, wolontariusze, organizacje pozarządowe

#### **6. Źródła finansowania**

Środki własne samorządu powiatu i województwa, sponsorzy, środki z funduszy unijnych, organizacji pozarządowych.

## PROJEKT 9

### PEDAGOGIZACJA RODZICÓW W TYM RODZICÓW ZASTĘPCZYCH

#### 1. Idea projektu:

Według encyklopedii pedagogicznej "pedagogizacja rodziców jest to działalność zmierzająca do stałego wzbogacania posiadanej przez rodziców potocznej wiedzy pedagogicznej o elementy naukowej wiedzy o wychowaniu dzieci i młodzieży, dostarczanie rodzicom wiadomości o celach, zadaniach, treściach, metodach, środkach i uwarunkowaniu procesu wychowania zachodzącego w rodzinie, szkole, zakładzie wychowawczym, w różnych organizacjach ze szczególnym położeniem nacisku na uzupełnienie ich wiedzy o wychowaniu ich dzieci w rodzinie". Dzięki pedagogizacji zatem, rodzice wzbogacają swoją wiedzę poprzez przyswajanie wybranych zagadnień z pedagogiki.

#### 2. Uzasadnienie projektu:

Bardzo mała część dzieci opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze powraca do domu rodzinnego. Dzięki poprawie warunków w domach możliwe byłoby zwiększenie tej liczby. Pedagogizacja rodziców zastępczych w zakresie zapobiegania rozwiązywania rodzin zastępczych i należytego wykonywania zastępczej władzy rodzicielskiej.

#### 3. Cele projektu

Stałe wzbogacanie posiadanej przez rodziców potocznej wiedzy pedagogicznej o elementy naukowej wiedzy o wychowaniu dzieci i młodzieży

#### 4. Sposób realizacji:

- Stałe diagnozowanie problemów rodziców dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych;
- Prowadzenie poradnictwa rodzinnego – „szkoły dla rodziców”;
- Prowadzenie terapii rodziców, w szczególności rodziców dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych, a także mających trudności w wypełnianiu swoich zadań;
- Praca socjalna:
  - wywiady środowiskowe i praca z rodzicami biologicznymi dzieci przebywających w placówkach i rodzinach zastępczych, praca z rodzicami w celu powrotu dziecka do rodziny;

- aktualizacja wywiadów środowiskowych w rodzinach zastępczych, u kandydatów na rodziców zastępczych, osób kontynuujących naukę z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych, zakładów poprawczych, domów pomocy społecznej;
- realizacja usamodzielnień pełnoletnich wychowanków, wypłata comiesięcznej pomocy dla rodzin zastępczych, dla kontynuujących naukę, wyprawki rzeczowe, finansowe dla pełnoletnich wychowanków;
- Popularyzacja wiedzy o radzeniu sobie w sytuacjach problemowych poprzez organizowanie spotkań, rozpowszechnianie ulotek;
- Wspieranie działalności instytucji takich jak: sąd, policja, straż miejska, służba zdrowia, placówki oświatowe, ośrodki pomocy społecznej poprzez przekazywanie informacji tym instytucjom, organizowanie warsztatów psychologicznych, pedagogicznych.

## **5. Realizatorzy zadania:**

PCPR, Ośrodek Adopcyjno Opiekuńczy, placówki Opiekuńczo – wychowawcze, sąd, policja, OPS.

## **6. Źródła finansowania:**

Środki własne powiatu, samorządów gminnych, sponsorzy.

## PROJEKT 10

### **PUNKT INFORMACYJNO –KONSULTACYJNY DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I RODZICÓW W ZAKRESIE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH (NARKOTYKI, ALKOHOL)**

#### **1. Idea projektu:**

Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, brak więzi z rodzicami oraz nie dość wyraziste lub nieakceptowane modele dorosłości to najczęściej wymieniane „rodzinne” uwarunkowania uzależnień. Między innymi narkomania łączy się z kryzysem poczucia tożsamości i zanikiem bądź załamaniem systemu wartości. Luki te pozwala wypełnić uczestnictwo w subkulturze narkomańskiej lub alkoholowej. Picie i narkotyzowanie się to czynności społeczne. Młodzi ludzie rozpoczynający branie czy picie często funkcjonują w grupach o silnej więzi, które posługują się własną symboliką i tworzą własne rytuały. Wyniki badań psychologicznych dowodzą, że uzależnienia powiązane są z negatywnym obrazem siebie i niskim poziomem samoakceptacji.

#### **2. Uzasadnienie projektu:**

Powiat giżycki to region, borykający się z wieloma problemami społecznymi, do których należy zaliczyć zagrożenie młodzieży zażywaniem środków psychoaktywnych. Projekt jest konsekwencją badań epidemiologicznych w zakresie patologii społecznej w środowisku młodzieży Giżycka, przeprowadzonych przez koło naukowe studentów IV roku psychologii UMCS( specjalizacja psychoprofilaktyki ) pod kierunkiem profesora Z. B. Gasia, na bazie których został opracowany raport na temat zagrożeń dzieci i młodzieży. Na jednym z pierwszych miejsc znalazła się narkomania.

#### **3. Cele projektu**

1. Edukacja dorosłych
  - Wspieranie działań informacyjnych kierowanych do rodziców, wychowawców, dotyczących środków odurzających
  - Organizowanie zajęć edukacyjnych dotyczących wczesnego rozpoznawania zagrożenia uzależnieniem
  - Stała współpraca z mediami ( radiem lokalnym i prasą naszego regionu )
  - Organizowanie seminariów szkoleniowych dla organizatorów działań z zakresu zapobiegania narkomanii
  - Pomoc merytoryczna dla grup zawodowych realizujących zadania wynikające z Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii ( policja, służby socjalne, kuratorzy )

2. Rozwijanie różnorodnych form pomocy dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem
  - Konsultacje dla rodziców
  - Poradnictwo i terapia młodzieży po kontakcie ze środkami odurzającymi
  - Prowadzenie interwencji w sytuacjach kryzysów rodzinnych i osobistych, szczególnie w sytuacjach eksperymentowania z narkotykami
  - Prowadzenie działań terapeutycznych (indywidualnych i grupowych), wobec osób zagrożonych uzależnieniem
  - Wspieranie merytoryczne placówek i organizacji zajmujących się profilaktyką narkomanii
3. Prowadzenie programów specjalistycznej pomocy dla rodziców dzieci i młodzieży zażywającej narkotyki
  - Prowadzenie porad i konsultacji
  - Pomoc w kierowaniu na detoksykację i wybór właściwego dla danej osoby ośrodka rehabilitacji
  - Objęcie opieką terapeutyczną rodzin z problemem narkomanii (tzw. grupy wsparcia psychologicznego)

#### **4. Sposób realizacji:**

Realizacja powyższych celów to opracowanie wspólnie z władzami samorządowymi systemowych rozwiązań na terenie naszego powiatu. Prowadzenie w każdej szkole średniej programów profilaktycznych oraz edukacji rodziców. To również współdziałanie z wydziałem ds. narkotyków Komendy Powiatowej Policji.

#### **5. Realizatorzy zadania:**

- PCPR, Ośrodek Adopcyjno Opiekuńczy, placówki Opiekuńczo – wychowawcze, sąd, policja, OPS, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne

#### **6. Źródła finansowania:**

Środki unijne, samorządu województwa własne powiatu, samorządów gminnych, sponsorzy.

# PROJEKT 11

## **WYCHOWAWCA PODWÓRKOWY – PRACOWNIK ULICZNY (praca z dziećmi i młodzieżą zagrożoną destrukcją społeczną oraz uzależnieniem od alkoholu i substancji psychoaktywnych)**

### **1. Idea projektu:**

W naturalny sposób dokonywać się będzie nieodzowne dla wychowania zbliżenie świata dzieci i dorosłych na gruncie wspólnego działania, zabawy i rozrywki, poprzez udział w życiu najbliższego środowiska.

### **2. Uzasadnienie projektu:**

Treści pracy WYCHOWAWCY PODWÓRKOWEGO i zakres jego działania w znakomity sposób nawiązują do postulatu zawartego w art. 31 Konwencji o Prawach Dziecka, w myśl którego dziecko ma prawo do uczestnictwa i współudziału w tworzeniu dóbr kulturalnych. Zgonie z tym artykułem "Państwa, strony uznają prawo dziecka do wypoczynku i czasu wolnego, stosownych do wieku oraz nieskrępowanego uczestnictwa w życiu kulturalnym i artystycznym." Naprzeciw naszym zamiarom wychodzi zwłaszcza dyrektywa zawarta w ust. 2 tego artykułu, która zobowiązuje Państwa aby "(...)przestrzegały oraz popierały prawo dziecka do wszechstronnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i artystycznym, oraz będą sprzyjały tworzeniu właściwych i równych sposobności dla działalności kulturalnej, artystycznej, rekreacyjnej oraz w zakresie wykorzystywania czasu wolnego".

### **3. Cele projektu**

Wypracowanie optymalnego, dostosowanego do różnorodnych warunków modelu pracy profilaktyczno-wychowawczej w środowisku otwartym - na ulicy, podwórku, boisku, w parku, ogrodzie jordanowskim, na dworcu, i w innych miejscach spotkań młodzieży

### **4. Sposób realizacji:**

- ☐ Poznanie środowiska lokalnego (rejonu działania), ustalenie potrzeb i możliwości działania;
- ☐ Nawiązywanie kontaktów z dziećmi, proponowanie wspólnych zajęć, rozrywki, rozwijanie wspólnych pomysłów, zachęcanie dzieci do podejmowania wspólnej pracy np.: urządzenie placu zabaw, boiska, lodowiska itp.);
- ☐ Integracja wokół osiągania celów grupy;

- ☐ Modyfikacja niepożądanych zachowań, łagodzenie i eliminowanie konfliktów wewnątrzgrupowych, podejmowanie pracy z dziećmi agresywnymi;
- ☐ Animowanie działalności dziecięcych i młodzieżowych grup samowychowawczych;
- ☐ Organizowanie imprez lokalnych, zgodnie z kierunkiem działania wychowawcy podwórkowego np.: rozgrywek sportowych, wystaw prac dziecięcych, występów artystycznych, happeningów, kampanii, rajdów turystycznych, wycieczek itp. Włączanie do tych działań rodziców i kolegów dzieci z którymi pracuje wychowawca podwórkowy;
- ☐ Integrowanie środowiska lokalnego; animowanie aktywności społecznej i kulturalnej; Przeciwdziałanie niektórym zagrożeniom np. ekologicznym - promowanie rozwoju infrastruktury przyjaznej mieszkańcom;
- ☐ Tworzenie wokół realizacji zadań koalicji profilaktyczno - wychowawczej spośród różnych środowiskowych /lokalnych placówek, instytucji, organizacji, osób znaczących, wolontariuszy.

## **5. Realizatorzy zadania:**

PCPR, Ośrodek Adopcyjno Opiekuńczy, placówki Opiekuńczo – wychowawcze, sąd, policja, OPS, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoły podstawowe, gimnazja i ponadgimnazjalne.

## **6. Źródła finansowania:**

Środki Samorządu Województwa, unijne, powiatu, samorządów gminnych, sponsorzy.

## PROJEKT 12

### „PEDAGOG RODZINNY”

#### 1. Idea projektu:

Uwzględniając ograniczenia osobowościowe, kulturowe, wydarzenia losowe, skutki trudności obiektywnych (jak: niski status materialny rodziny, trudności mieszkaniowe, zły stan zdrowia członków rodziny), a także inne stałe wyznaczniki niepowodzeń, oraz niedoskonałość dotychczasowych rozwiązań prawnych w sprawach rodzinnych w wyniku działań kierowanych do rodziny PEDAGOG RODZINNY powinien w szczególności:

- pomóc dziecku w tworzeniu sobie bezpiecznego środowiska;
  - zwiększyć umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach w domu i poza nim;
  - podnosić poczucie własnej wartości dziecka;
  - nauczyć dziecko spędzania wolnego czasu w sensowny sposób z wykorzystaniem jego predyspozycji, uzdolnień i zainteresowań;
- zwiększyć umiejętność wyrażania własnych potrzeb i problemów oraz wzbudzić gotowość zwracania się o pomoc i umiejętność korzystania z niej

#### 2. Uzasadnienie projektu:

Tworzenie właściwych dla prawidłowego rozwoju dziecka warunków wychowawczych i opiekuńczych oraz usuwanie lub łagodzenie przeszkód w prawidłowym przebiegu procesów rozwoju i socjalizacji.

#### 3. Cele projektu

Celami projektu "PEDAGOG RODZINNY w systemie wychowania i środowiskowej opieki nad dzieckiem" jest:

- \*poprawa komunikacji i relacji pomiędzy rodzicami, a dziećmi oraz rodzicami, a instytucjami wychowawczymi i wspierającymi rodzinę;
- \*pozytywna zmiany nastawień, postaw, sposobów wyrażania emocji, poprawy więzi rodzinnych;
- \*zwiększenie umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów wewnątrzrodzinnych;
- \*właściwe ukierunkowania celów, dążeń oraz wzrostu aspiracji życiowych rodziny;
- \*podniesienie poziomu kultury osobistej członków rodziny;
- \*poprawa wizerunku rodziny w środowisku lokalnym.

#### 4. Sposób realizacji:

1. Dokonywanie diagnozy sytuacji rodzinnej, ustalanie rodzaju i stopnia nasilenia zaburzeń w funkcjonowaniu rodziny, opracowywanie

planów doraźnych i długofalowych działań na rzecz rodziny oraz prognoz spodziewanych efektów pomocy;

2. Ustalanie potrzeb i zakresu pomocy ze strony innych służb, instytucji i organizacji wspierających rodzinę (szkół, poradni, placówek opiekuńczo-wychowawczych, sądów rodzinnych, samorządów mieszkańców, pomocy społecznej, instytucji kultury, organizacji trzeźwościowych, policji i innych).

3. Prowadzenie mediacji z rodzicami, wyjaśnianie im przyczyn trudności i niepowodzeń, uzgadnianie wspólnie podejmowanych działań zaradczych.

4. Prowadzenie lub organizowanie udziału rodziny w terapii (psychoterapii rodzinnej), motywowanie rodziców do podjęcia leczenia odwykowego, działanie na rzecz integracji rodziny i wzmacniania więzi rodzinnej, modyfikowanie postaw rodzicielskich itp.

5. Doraźna interwencja i pomoc w rozwiązywaniu konfliktów i problemów wychowawczych.

6. Pośredniczenie w kontaktach rodziców ze szkołami, instytucjami i służbami społecznymi, a w koniecznych wypadkach reprezentowanie ich interesów przed tymi instytucjami, w szczególności pośredniczenie w uzyskaniu pomocy materialnej, prawnej w sprawach rodzinnych (rozwód, alimenty, władza rodzicielska, kontakty z osobami odbywającymi karę pozbawienia wolności, sprawy spadkowe itp.).

7. Prowadzenie konsultacji i poradnictwa otwartego dla rodzin, udzielanie porad telefonicznych i bezpośrednich, opracowywanie odpowiedzi na typowe pytania i upowszechnianie ich.

8. Popularyzacja wiedzy pedagogicznej wśród rodziców i wskazywanie źródeł informacji nt. rozwiązywania problemów rodzinnych i wychowawczych.

9. Uczestniczenie w ważniejszych wydarzeniach rodzinnych, animowanie organizacji czasu wolnego i wypoczynku feryjnego dla dzieci; organizowanie uczestnictwa rodziców w turnusach terapeutycznych np. w formie wczasów z pedagogiem.

10. Organizowanie ruchu samopomocy i wsparcia dla rodzin problemowych, pozyskiwanie wolontariuszy spośród rodziców, animowanie organizacji pomocy sąsiedzkiej i integracji społeczności lokalnych.

## **5. Realizatorzy zadania:**

- PCPR, Ośrodek Adopcyjno Opiekuńczy, placówki Opiekuńczo – wychowawcze, sąd, policja, OPS, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Miejskie i Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Szkoły podstawowe, gimnazja i średnie

## **6. Źródła finansowania:**

Środki Samorządu Województwa, unijne, powiatu, samorządów gminnych, sponsorzy.

## **XI. PODSUMOWANIE**

### **Główne cechy programu:**

1. Wspierający rodzinę ;
2. Oparty na potencjale rodziny i społeczności lokalnej ;
3. Zorientowany na integrację rodziny i społeczności;
4. Szybko reagujący;
5. Otwarty, wzmacniający i aktywizujący;
6. Różnicujący formy pomocy i opieki;
7. Samorządowe - społeczny;
8. Stale podnoszący standard usług.

### **Realizacja programu spowoduje, że świadczone wsparcie, pomoc i opieka będą:**

1. Bliżej środowiska dziecka i rodziny;
2. Działać wcześniej, zanim narosną problemy;
3. Działać krócej, aby nie uzależniać dziecka i rodziny od pomocy;
4. Będzie tańsza, niż w tradycyjnych formach opieki;
5. Powodowała zmniejszenie liczby dzieci niedostosowanych społecznie;
6. Wpływała na zmniejszenie liczby rozwodów;
7. Powodowała kompensację skutków niepełnosprawności i problemów opiekuńczo wychowawczych w istniejących rodzinach;
8. Wyposażała dzieci i młodzież w niezbędną wiedzę dotyczącą radzenia sobie z problemami;
9. Źródłem dla prowadzenia szerokiej polityki informacyjnej na temat opieki nad dzieckiem i rodziną;
10. Powodowała powstanie nowych miejsc pracy dla doświadczonej i wykwalifikowanej kadry.

Podmiotem koordynującym niniejszy program jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzime w Giżycku